ชื่อวิทยานิพนธ์ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กับการจัดการศึกษาในชุมชน

ผู้เขียน นางสาวมาริสา นวลงาม

สาชาวิชา พัฒนาสังคม

ปีการศึกษา 2548

บทคัดย่อ

การศึกษา "องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กับการจัดการศึกษาในชุมชน" เป็นกรณี ศึกษาเชิงเปรียบเทียบของอบต. 2 แห่ง ที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในรูปแบบ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีวัตถุประสงค์เพื่อทำความเช้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของอบต. ตามประเด็นที่กำหนดไว้ ได้แก่ 1) บริบทและเงื่อนไขในการจัดการศึกษาของอบต. 2) รูปแบบ กระบวนการ และปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาของอบต. โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล หลายลักษณะทั้งการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจ การสัมภาษณ์เจาะลึก และการสังเกต ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มีทั้งช้อมูลระดับบุคคล องค์กร และชุมชน ที่ได้จาก การเก็บรวบรวมในพื้นที่และจากเอกสารของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาจัดให้เป็น ระบบและแยกแยะองค์ประกอบ เพื่อนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ ที่ทำการศึกษา

ผลการศึกษา พบว่า การจัดการศึกษาของอบต.เกิดขึ้นภายใต้บริบทและเงื่อนไขที่สำคัญ 3 ประการคือ 1) สภาพและความต้องการของชุมชน 2) กฎหมายและนโยบายการกระจาย อำนาจด้านการศึกษาของรัฐบาล และ 3) ความพร้อมในการจัดการศึกษาของอบต. บริบทและเงื่อนไขเหล่านี้ มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของอบต.ทำให้บทบาท ในการจัดการศึกษาของอบต.ยังคงจำกัดอยู่เฉพาะการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในรูปแบบของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กระบวนการดำเนินงานมีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป และยังคงประสบ ปัญหาการบริหารทั้งในส่วนของงาน เงิน และคนอย่างต่อเนื่อง

บนพื้นฐานของบริบทและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ยังไม่เอื้อให้อบต.สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมี คุณภาพและคงยังไม่สามารถเข้ามาแทนที่การจัดการศึกษาของรัฐบาลได้ แต่ในมุมมองของ แนวทางการพัฒนาสังคม การจัดการศึกษาของอบต.อาจจะเช้ามาช่วยเสริมและกระจายโอกาส จากระบบที่มีอยู่ให้เป็นธรรมและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในชุมชนได้ดียิ่งขึ้น Thesis Title Sub-district Administrative Organization and Local Educational

Management

Author Miss Marisa Nualgnam

Major Program Social Development

Academic Year 2005

ABSTRACT

This comparative researched on two Sub-district Administrative Organizations' roles in managing primary education level in form of Kindergarten Development Center was conducted for the comprehension on stated educational management issued of the Sub-district Administrative Organizations which include

1) the organizations' contexts and conditions in educational management and 2) patterns, processes and difficulties in managing education of the organizations. The study on document and related literature, exploration, profound interview and observation were employed for data collection. The obtained data regionally gathered and derived from related governmental document were classified into individual, organization and community levels and arranged and sorted by components for the analysis.

The research found three important contexts and conditions leading to the Sub-district Administrative organizations' educational management:

1) circumstances and needs of the community 2) laws and policies on educational power distribution of the government and 3) preparedness in educational management of the organizations. The mentioned contexts and conditions influenced and affected the educational management of the organizations. The roles of the organizations therefore were so limited that so that they were able to manage only Kindergarten Development Center under the gradual working process. However, the organizations still continually encounter working, financial and personnel problems.

Although the contexts and conditions did not assist the educational management of the organizations to manage qualified education and replaced the government's educational management, from the social development viewpoint, the organizations' educational management probably supported and distributed the opportunity from the existed system equitably to the target group or the inferior in community.